

Suksess i egen regi

Konserndirektør Cato Hellesjø (tv) og leder i Sporveisarbeiderforeninga Rune Aasen.

På sporet: Sporveien heter Sporveien igjen, og de er fortsatt ikke privatisert. Sporveisarbeiderforeninga, ledelsen og styret er enige om samfunnsoppgaven sin – å levere transporttjenester til Oslos befolkning, trygt og til en god pris. Det gjør de best dersom de får være i fred for politiske direktiver av ymse slag.

Les mer side 4 og 5

I takt med medlemmene

Annenhvert år gjennomfører Fagforbundet en undersøkelse for å sikre at ledelsen er i takt med medlemmene sine. Medlemmene forteller at den viktigste årsaken til å velge Fagforbundet er dyktige tillitsvalgte.

Side 3

Tunge tak i hjemmetjenesten

De ansatte i Attendo Hjemmehjelpstjeneste melder om arbeidsdager med alvorlige brudd på Aml. Arbeidsdagene er ulovlig lange, med ekstremt press og sjeldne pauser. Nå går de ut offentlig.

Side 7

Britt Ås takker for seg

Hun takket nei til å fortsette som fylkesleder i Troms og vet egentlig ikke hva hun skal jobbe med framover. – Når jeg først hopper, så vet jeg ikke helt hvor jeg lander, sier hun i et åpenhjertig intervju.

Side 8

Med bobil som hemmelig våpen

FOTO: KARI-SOFIE JENSEN

Klart mål: – Vi skal vinne valget for et anstendig arbeidsliv, sier Odd Haldgeir Larsen, nestleder i Fagforbundet.

– For medlemmene våre er høstens kommunevalg svært viktig. Majoriteten av dem jobber i en kommune, noe som gjør at vi er opptatt av å sikre dem anstendige lønns- og arbeidsvilkår. Når regjeringa ønsker å privatisere Norge så er det våre medlemmer som taper. Det kan vi ikke sitte og se på, sier Odd-Haldgeir Larsen.

Høyrepolitikk fillerister et anstendig arbeidsliv

Larsen understreker at dette valget handler om å sikre retten til hele, faste stillinger, si nei til privatisering av offentlige tjenester og styrke kvaliteten i eldreomsorgen.

– Det er en forskjell på hvem som styrer i kommunene. Det ser vi ekstra tydelig i de største byene. Når sykehjem blir privatisert ser vi at de ansattes pensjon konsekvent blir dårligere. Det samme gjelder bemanningen og til slutt sitter de eldre igjen med et dårligere tilbud, påpeker Larsen.

Tenk valgkamp i alt som gjøres

Fagforbundet har de siste årene lagt store ressurser i valgkampen. Ifølge Fagforbundets nestleder vil forbundet også være en markant aktør ved årets kommunevalg. Undersøkelser viser at stadig flere forhåndsstemmer. Det stiller nye krav til de tillitsvalgte.

– Vi må hele dette året tenke valgkamp og verving i alt vi gjør. Valgkampen starter ikke i august, den starter nå. Tillitsvalgte i Fagforbundet har et spesielt ansvar for å tydeliggjøre politiske forskjeller lokalt, men til slutt handler det om å få gjennomslag for vår politikk, sier han.

Tillitsvalgte vet hvor skoen trykker

Arbeidsplassbesøk og jevnlig kontakt med medlemmer, er fortsatt noe av det viktigste Fagforbundet gjør for å påvirke folk, tror nestlederen.

– Vi har rundt 20 000 tillitsvalgte og vi vet bedre enn noen andre hvor skoen trykker i arbeidslivet. Fagforbundet er til stede der folk bor. Det gir oss en unik mulighet til å påvirke samfunnsutviklinga. Av og til kan det være viktig å minne seg selv på hvorfor vi engasjerer oss i fagbevegelsen; vi ønsker å løfte de som trenger et løft – samtidig som vi vil sikre et anstendig arbeidsliv, sier Larsen.

– Mitt nye hjem:

Fagforbundets bobiler

Nytt av året er Fagforbundets valgkampturne som vil foregå de siste to ukene før valget. Hvert fylke har fått muligheten til å disponere en bobil. Den vil være et samlingspunkt under valgkampen – og ikke minst et viktig verktøy for å skape lokal aktivitet.

– Arbeidsutvalget vil i denne perioden rydde timeplanen for å besøke lokale fagforeninger og bidra til mange arbeidsplassbesøk. Fylkene bestemmer selv hvordan bobilene skal disponeres, men vi oppfordrer om at disse ukene kun blir brukt til utadretta valgkampaktivitet, sier Larsen.

Nøkkelen er fagligpolitisk samarbeid

Han tror det fagligpolitiske samarbeidet er nøkkelen til suksess.

– Godt fagligpolitisk samarbeid nasjonalt, fylkesvis og lokalt er helt avgjørende for at vi skal vinne fram. Resultater kommer ikke av seg selv, og vi må hele tiden være bevisst på vårt ansvar, avslutter Larsen.

KJETIL VEVLE

Fagforbundets nestleder Odd-Haldgeir Larsen har ett mål for øyet det neste halvåret, og rydder timeplanen for å få det til:
Flere rødgrønne kommuner.

Ber Norge stoppe TISA-forhandlingene

70 000 aktivister fra hele verden deltok i åpningen av Verdens sosiale forum i Tunis 23. mars. Folk lot seg ikke skremme av terrorangrepet mot turister rett før konferansen.

Hovedsakene i år var klimakamp, gjeldskrisen, frihandel og ekstremisme. Temaet «alternativer til ekstremisme» ble urovekkende aktuelt etter at terrorgruppa Ansar al-Sharia angrep det tunisiske nasjonalmuseet og drepte 21 mennesker 18. mars. Deltakerne var svært opptatt av å vise støtte og solidaritet med det tunisiske folk.

TISA – hemmelig avtale

Sammen med aktivister fra en rekke land deltok Fagforbundet på seminarer og arbeidsmøter om frihandelsavtalen for tjenester (TISA) og handels- og investeringsavtalen TTIP.

TISA-avtalen forhandles fram med stor grad av hemmelighet, med Norge som aktiv pådriver. Avtalen vil presse fram konkurranseutsetting og privatisering av offentlige tjenester på alle felt, hindre regulering av finanssektoren og undergrave personvernlovgivning på nett.

Setter selskaper foran mennesker

Avtalene tilsesetter demokratiet, reduserer det politiske handlingsrommet og gir store multinasjonale selskaper rettigheter på bekostning av blant annet helse, matsikkerhet, miljø og arbeidsvilkår.

– Det er i mot all logikk å sette behovene til selskaper foran behovene til mennesker, sier John Hilary, daglig leder i War on Want.

Millioner demonstrerer mot

– Målet er at vi skal få like lite rettigheter arbeidere har i USA. I Storbritannia har alle fagforeninger og miljøorganisasjoner gått sammen om å si nei til TTIP, og flere millioner mennesker i Europa har demonstrert og protestert mot TISA og TTIP, forteller Hilary.

Mistet 700 000 jobber

Med TISA har ikke avtalelandene lov til å favorisere nasjonale selskaper, ta tilbake tjenester som har blitt privatisert eller innføre nye reguleringer – så sant det ikke fører til mer liberalisering. De store sel-

FOTO: AMINE GHABRI

Demonstrerer: Tusenvis av mennesker fra hele verden gikk i tog i Tunis tirsdag for å delta på World Social Forum 2015 og vise sin støtte til det terrorrammede landet.

Aktivister: Deborah James fra Our World Is Not For Sale og John Hillary fra War on Want er skjønt enige om en ting: – Vi har klart å stoppe liknende avtaler tidligere, og det kan vi klare igjen om vi står sammen. Det er på tide å vise at vi står mange bak kravet om at mennesker, miljø og samfunn er viktigere enn private selskapers profitt.

FOTO: MARIANNE BILLING

skapene utvider sin makt og kontroll. De bruker språket til å sminke disse udemokratiske reglene ved å kalle det for non-discrimination.

– Hver gang det kommer nye handelsavtaler lover myndighetene at det skal komme millioner av nye jobber. Vi vet at dette er løgn, og at det er det motsatte som skjer. Da de forhandlet frihandelsavtalen mellom USA, Canada og Mexico skulle vi få en million nye jobber, i stedet mistet vi ca 700 000 jobber. De offisielle TTIP anslaget sier at vi mister ca én million jobber. Det samme med TISA. Den viktigste grunnen er at andre med lavere lønn og dårligere rettigheter overtar jobbene, sier John Hilary.

Legger til rette for spionasje

– Det er ikke USA som forhandler med Europa. Det er de største kommersielle amerikanske selskapene som forhandler med de største europeiske selskapene for å ta makt fra befolkningen både i USA og Europa, sier Deborah James i Our World Is Not For Sale (OWINFS).

TISA-avtalen innebærer også fri flyt av data, og at det blir overlatt til korporasjonene å regulere nettet.

– Alle data skal kunne eksporteres og lagres hvor som helst i verden. TISA-avtalen legger til rette for at USA kan spionere på alle borgere i all framtid, sier James.

Vann og helse på spill

Både EU og norske myndigheter forsikrer at vann og helse er unntatt.

– Dette er løgn. Vi sitter på forhandlingsutkastet til EU, og der er alt er inkludert. Vi vet at arbeidstakernes rettigheter blir ødelagt på grunn av privatisering, og arbeidsstandardene blir satt på laveste nivå, sier James.

Hun oppfordrer Norge til å trekke seg fra forhandlingene.

Det hadde sendt et tydelig signal om hva disse udemokratiske forhandlingene faktisk dreier seg om, sier James.

MARIANNE BILLING

I takt med medlemmene

Fagforbundet gjennomfører hvert andre år en medlemsundersøkelse for å få tilbakemeldinger fra medlemmer og tillitsvalgte på hvordan de oppfatter sitt medlemskap.

De blir også spurt om hvordan de oppfatter Fagforbundets politiske arbeid.

Utdrag fra medlemsundersøkelsen:

- 8 av 10 er fornøyd med sitt medlemskap
- Hjelp fra tillitsvalgte – viktigste årsak for innmelding
- Trygghet i arbeidsforholdet ved tvister er viktigste medlemsfordel
- «En god pensjon», «ingen skal være fattige» og «full stilling» er de viktigste politiske sakene
- 6 av 10 ville stemt Arbeiderpartiet om det var valg i morgen.

Hvorfor Fagforbundet?

Medlemmene har blitt bedt om å svare på hvorfor de velger å melde seg inn i Fagforbundet.

Resultatene fra årets undersøkelse stemmer godt overens med resultatene fra 2013. «Mulighet for hjelp fra tillitsvalgte og fagforeninger», «det er prinsipielt viktig å være fagorganisert», «sikre best mulig lønn og arbeidsvilkår», oppgis som de viktigste årsakene til innmelding.

8 av 10 er fornøyd

Et av spørsmålene i undersøkelsen er å kartlegge medlemmenes tilfredshet med medlemskapet i Fagforbundet. Hele 8 av 10 oppgir at de er enten «meget fornøyd» eller «ganske fornøyd» med sitt medlemskap. Kun en prosent oppgir de er «misfornøyd».

Stort politisk engasjement

Det politiske arbeidet er viktig for både Fagforbundet og medlemmene, noe også resultatene fra undersøkelsen viser. «Sikre pensjonsvilkårene for fremtiden» og at

«ingen skal være fattige i Norge» er sakene medlemmene prioriterer høyest. Også «alle som jobber deltid skal ha mulighet til full stilling» ses på som meget viktig blant medlemmene.

6 av 10 velger Arbeiderpartiet

Arbeiderpartiet er det eneste partiet som oppnår høyere oppslutning i 2015, sammenlignet med 2013. 56 prosent av medlemmene i Fagforbundet ville stemt Arbeiderpartiet dersom det var valg i morgen. Høyre får en nedgang på 14 prosent, sammenlignet med 2013. Les mer om partienes oppslutning på www.oss.fagforbundet.no

– Medlemmene krever kursendring

Fagforbundets leder, Mette Nord er fornøyd med resultatene. Hun sier til Oss tillitsvalgte at undersøkelsen bekrefter behovet for en kursendring.

– Dette gir oss legitimitet for det politiske arbeidet som Fagforbundet driver med og det viser at vi er i takt med medlemmene. Sammenhengen mellom arbeidslivspolitikken og våre organisasjonsmål henger nøye sammen. Våre medlemmer krever kursendring, de ønsker ikke samfunnsutviklinga som den blåblå regjeringa staker ut, sier Nord.

Nord er ikke overrasket over at medlemmene oppgir «godt gammelt fagforeningsarbeid» som viktigste årsak til innmelding i Fagforbundet.

– Det betyr at tillitsvalgte møter medlemmer og potensielle medlemmer på en tillitsfull måte. Undersøkelsen viser at det er på arbeidsplassene viktige spørsmål dukker opp. At vi har et godt tillitsvalgtsapparat, bekreftes gjennom denne undersøkelsen, sier Mette Nord.

Om undersøkelsen:

På oppdrag fra Fagforbundet har Ipsos MMI gjennomført undersøkelsen for å kartlegge medlemmenes tilfredshet med og holdninger til sitt medlemskap. Undersøkelsen er gjennomført per telefon i perioden 26. februar – 19. mars 2015. Det er gjennomført totalt 1004 intervju blant yrkesaktive medlemmer i Fagforbundet.

Undersøkelsen blir publisert i sin helhet på fagforbundet.no i løpet av april.

KJETIL VEVLE

Hybridpensjon – aktuelt alternativ?

Ved årsskiftet 2013/14 fikk vi en ny tjenestepensjonsordning, den såkalte hybridpensjonen. Det er i utgangspunktet en innskuddspensjon, men den gir betydelig bedre sikring enn innskuddspensjonsordningene.

Kampen om pensjon er i full gang i flere tariffområder. Innen opera og teater raser kampen nå, pensjon blir den store nøtta for ansatte i private barnehager i PBL-området. Arbeidstakersida venter et stormløp mot den offentlige tjenestepensjonen fra så vel regjeringshold som fra arbeidsgivere i offentlige virksomheter.

En mellomløsning?

– Hybridpensjonen kan sies å være en løsning om ligger mellom ytelses- og innskuddspensjon. Den gir både arbeidstaker og arbeidsgiversiden rom for forhandlinger, forteller Fagforbundets pensjonseksperter Steinar Fugleavaag.

I motsetning til innskuddspensjon, fordeler hybridpen risikoen mellom tre parter:

- **Forsikringselskapet:** o-garanti og levealdersrisiko
- **Arbeidsgiver:** Høyere premie for kvinner, rentegaranti
- **Arbeidstaker:** Alleårsopptjening i stedet for 30 år, og ikke garantert regulering av pensjonsutbetaling.

Viktige kvaliteter

med hybrid tjenestepensjon

- Arbeidsgiver setter årlig inntil sju prosent av din lønn mellom 0-12 G (inntil 1 060 440 kroner).
- Pensjonsbeholdningen oppreguleres i takt med lønnsveksten. Denne kostnaden finansieres som regel av rentene. Unntaksvis må bedriften skyte inn penger.

Virkepensjon: LO og arbeidsgiverforeningen Virke har blitt enige om å prøve ut hybrid pensjonsordning: Direktør og forhandlingssjef i Virke, Pål Skarsbak, administrerende direktør i Virke, Vibeke Hammer Madsen, nesleder i LO, Tor-Arne Solbakken og Fagforbundets leder Mette Nord.

- Utbetalingen er livsvarig. Dette er viktig, spesielt for yngre mennesker, som sikres en livsvarig pensjon – selv om levealdren øker.
- Likeverdig for kvinner og menn: Kvinner lever i snitt tre år lengre enn menn. For å sikre kjønnsnøytralitet i en livsvarig pensjon, kan innskuddet i hybridpen være høyere for kvinner enn for menn. Dette gjelder også ut over maksimum på sju prosent.
- Hvis det står kapital igjen når du dør, går pengene tilbake til fellesskapet. De tilfaller altså ikke dine etterlatte eller dødsboet, som i innskuddspensjonsordningen.

Øvrige fordeler

- Kollektiv forvaltning av pensjonskapitalen.
- Mulighet for høyere utbetaling tidlig i utbetalingsperioden (teknisk rente).
- Det skal avsettes penger til administrasjonsreserve som dekker kostnadene i utbetalingsperioden, i stedet for at dette trekkes fra avkastningen.
- Gunstig regnskapsmessig for arbeidsgiver sammenlignet med ytelsespensjon – belaster ikke egenkapital.

GEIRMUND JOR

Vi spurte fire nye ungdomstillitsvalgte: Hva er din hjertesak?

Tina Mortensen Kjær,
ungdomstillitsvalgt
Fagforbundet
Aust-Agder

– Min hjertesak er likestilling. Det er flere områder hvor likestillingen ikke har kommet så langt som vi skulle ønske. Særlig innenfor de typiske kvinneyrkene, hvor lønningene er mye lavere enn de burde være, det er vanskelig å få hele stillinger og det er kvinnene som også sitter igjen som taperene når man blir pensjonist.

Ana Myrland,
ungdomstillitsvalgt
Fagforbundet
Troms

– Jeg har mange hjertesaker, men siden jeg er småbarnsmamma brenner jeg aller mest for å hjelpe barn som har det vanskelig. Barn har samme drømmer uansett hvor i verden de bor. Alle barn bør ha en verdig og fin barndom. Vi som lever et godt liv i Norge kan gi litt av det vi har til andre. Jeg er stolt av å være del av et så solidarisk forbund som Fagforbundet.

Erik Fjeldstad Næss,
ungdomstillitsvalgt
Fagforbundet
Akershus

– Mine hjertesaker er yrkesfagutdanning, lærlinger og retten til fast stilling. Vi ser et stadig økende behov for flere fagarbeidere, særlig innenfor helse og omsorg. Det trengs flere hender og det trengs kompetanse på mange ulike fagområder. Det må settes i gang tiltak for å få flere til å søke seg inn på fagskolene, og videre til læreplass og fagbrev. Vi må jobbe for at dem som går lærlingløpet har en hel og fast stilling å gå til når de har tatt fagbrevet.

Victoria De Oliveira,
ungdomstillitsvalgt
Fagforbundet
Østfold

– Min hjertesak er kampen mot ufrivillig deltid. Det er et av arbeidslivets største problemer, særlig i helse- og omsorgssektoren. Når et stort antall av arbeidstakere, da særlig kvinner, jobber mindre enn de ønsker og tjener mindre enn de trenger, er det alvorlig. Dette går utover familieliv, helse og personlig frihet, fordi arbeidstakeren hele tiden må stå klar til å ta de vakter som måtte dukke opp.

Spar regnskogen

Får du OSS e-post-nyhetsbrev, kan du reservere deg mot å få papirutgaven.

Fyll ut medlemsnummer og navn for bare å få nyhetsbrev på epost og lese OSS på nett:

<http://oss.fagforbundet.no/om>

NYHET

I Sporveien drives det meste i egen regi; transport, vedlikehold og renhold. Det er de fornøyde med, både Rune Aasen, leder i Sporveisarbeiderforeninga og Cato Hellesjø konsernsjef i Sporveien Oslo AS.

Sporveien

– en suksess i egen regi

I 2010 hadde Oslo et byråd av Høyre med støtte fra Frp. Aasen påpeker at det var verre for kollektivtrafikken i Oslo, enn slik det er nå, når Høyre lener seg på Venstre. Rune Aasen understreker at han ikke støtter Venstres arbeidslivspolitik, men når det kommer til kollektivtrafikk er det annerledes.

Tenk på et tall

– Det var en oppfatning hos vår oppdragsgiver at Sporveien kunne drives 400 millioner mer effektivt. Vårt svar var programmet «Best 2015», der vi tok utfordringen. Vi vil vise at ingen kan drive kollektivtrafikk i Oslo bedre enn oss. Med bedre mener vi best på sikkerhet, kvalitet og effektivitet. Det fikk vi lov til, forteller direktør Hellesjø.

– Rådhuset lot oss få drive i egen regi, derfor får vi gjort jobben, sier Aasen og Hellesjø nikker. Sporveissjefen forteller at da han kom til Sporveien som nyansatt for ca seks år siden, hadde de som ansatte ham «glemte» å fortelle at planen var at selskapet skulle splittes opp og konkurransesettes. Infrastrukturen skulle skilles ut. Vedlikehold av t-banen skulle konkurransesettes, og konkurransesetting av trikk og t-banedriften var til kontinuerlig vurdering. Noe var allerede gjort; Ruter og Oslo vognselskap var etablert.

– Min analyse var at dette ikke ville

være bra for kollektivtrafikken i Oslo, forteller Hellesjø.

Ikke privatisert

Det går bra med Sporveien i dag, seks år etter. Sporveien kjører flere avganger med trikk, t-bane og buss, frakter flere passasjerer og punktligheten er god.

For ti år siden hadde Sporveien 72 trikker i Oslo som kjørte ca 30 millioner passasjerer.

– Nå kjører vi de samme 72 trikkene, som er blitt ti år eldre, med over 50 millioner passasjerer. Vi kjører tettere avganger, bruker materiellet mer og det fraktes flere folk per arbeidstime, sier Hellesjø.

Rune Aasen legger til at fagforeninga i Sporveien er stolte av at etter nesten 20 år med Frp og Høyre-byråd i Oslo, så er de fortsatt ikke privatiserte. Ingen ansatte er blitt oppsagt og medlemmene i

Fagforbundet har de samme rettighetene som de har hatt. Aasen legger ikke skjul på at til tross for godt samarbeid mellom fagforening, konsernledelse og styre i Sporveien, så går det ikke varmt innimellom.

– Vi har nettopp blitt enige om en ny innskuddsbasert pensjonsavtale for nyansatte. Pensjon har vært tema i sporveisstyret i mange år, og vi har hatt en grundig prosess før vi fikk til en avtale. Det var strategisk riktig å gå med på det

nå. Det skal bestilles nye trikker, og diskusjonen går på om det skal være med vedlikeholdsavtale. Det ville bety privatisering av verkstedet vårt og de ansatte kunne fått enda dårligere pensjonsavtale.

Vi er i forkant. Alle som er her nå beholder gammel avtale og de som ansattes vil få ny avtale. Den nye avtalen er bedre enn en to-prosent, som de kunne ende opp med. Ingen skal fortelle oss nå at det er penger å spare på pensjon ved å privatisere vedlikeholdet på trikkene.

Samfunnsansvar

Det er samfunnsansvaret om å levere gode og sikre transporttjenester til en fornuftig pris, som knytter dem sammen, ledelse og ansatte i Sporveien.

– Vi var enige om at det var vi som var de som var de beste til å drive kollektivtrafikken i Oslo. I 2015 har vi drevet den i 140 år, sier Hellesjø.

Fagforeningslederen mener det er bra for alle at Sporveien fungerer godt. Oslofolk skal ha god kollektivtransport, arbeidsplassene trygges og faren for at de legges ut på anbud reduseres. Sporveissjefen på sin side er også glad for at politikerne og eierne er fornøyde med jobben som gjøres.

– Jeg tror på den norske modellen og på bedriftsdemokratiet. Jeg legger opp til

stor åpenhet overfor de tillitsvalgte og vi stoler på hverandre. Hvis tilliten brister har vi et kjempeproblem, mener Hellesjø.

Rune Aasen er enig i at suksessen er et resultat av samspillet mellom ledere, tillitsvalgte og ansatte.

– Vi er enige om å jobbe smart. Før hadde vi for eksempel 144 ansatte på renhold, nå gjør vi det samme

med 70. Vi jobber ikke spesielt hardere. Vi får inn vognene på en mer hensiktsmessig måte. Får vi bare være i fred, og slipper lettvinne løsninger fra politikerne, så får vi til mye.

Konsernsjefen hadde aldri klart seg hvis han ikke hadde spilt på lag med organisasjonen. Vi hadde heller ikke klart oss med en konsernsjef som ville i den retningen rådhuset pekte tidligere. Det ville vært krig hele tida. Det nye styret og bedriftsforsamlingen er også tøffe og tør å ta standpunkt. Det hadde vi ikke tidligere, forteller Aasen.

Dumt og dyrt

Noe av det fagforeninga har vært med på å rydde opp i er det meningsløse i opplegget med bestiller-utfører-modellen.

– Nå måker dem når det snør og bytter lyspærer når det er nødvendig. Før venta dem på bestilling. Vi har mindre papirflytting og byråkrati. Det føltes helt meningsløst for oss som jobba her. Nå

«**Cato Hellesjø: Valget til høsten blir viktig. Vi opplever et bredt politisk engasjement for kollektivtrafikk. Det trenger vi for at Sporveien skal lykkes med sitt samfunnsoppdrag.**»

Hard nøtt for ordfører-kandidaten

Hovedtillitsvalgt i Fagforbundet Halden og Aremark, Kirsti Rørmyr får en heftig innspurt i valgkampen. Ikke bare skal hun kjempe om ordførervervet, hun skal også vitne mot kommunen i oppsigelsesaker.

Rettsaken er berammet til uka før kommunevalget. Rørmyr som er Aps ordfører-kandidat er altså innkalt som vitne i saken mot kommunen.

At rettsoppgjøret kommer midt i kommunevalget, er helt uproblematisk, sier Rørmyr i et intervju i Kommunal rapport.

– Jeg er ikke part i rettssaken. Det er det de oppsagte medlemmene i Fagforbundet og Delta som er, med bistand fra

sine advokater. Jeg er innkalt som vitne, men har ellers ingen rolle i saken.

Er hovedtillitsvalgt

I kraft av vervet som hovedtillitsvalgt advarte Rørmyr rådmannen om at alle oppsigelser av faste ansatte ville bli prøvd for retten.

Over halvparten av de 120 som ble sagt opp i november 2014 har fulgt hennes råd om å gå rettens vei for å beholde jobben.

Som ordfører-kandidat for Ap mener hun det samme om denne saken som hun gjør som hovedtillitsvalgt.

– Halden Ap har ment i hele prosessen at oppsigelser av fast ansatte ikke skal forekomme. Det har vi ment i minst halvannet år.

Kirsti Rørmyr går ikke ut av vervet som hovedtillitsvalgt før hun eventuelt er blitt Haldens nye ordfører.

– Jeg kan jo ikke inneha begge vervene, men det tar vi når det kommer.

Fakta om kuttene i Halden

- 120 ansatte i helsesektoren har motatt deloppsigelser, gjeldende fra 1. mars.
 - Det er gitt tilbud om helgestillinger, på 20, 7 eller 21, 3 prosent.
 - 78 av de oppsagte er medlemmer i Fagforbundet
 - 65 har nektet å godta oppsigelsen.
- Rettsaken mellom Halden kommune og 67 oppsagte medarbeidere

RANDI TEVIK

På valg: Kirsti Rørmyr stiller som ordfører-kandidat. Tillitsvervet sitt har hun til valget er avgjort.

FOTO: KARI-SOFIE JENSEN

FOTO: KARI-SOFIE JENSSEN

Samspill: Konsernsjef Cato Hellesjø og fagforeningsleder Rune Aasen.

har vi laga nye skiftordninger og gjør jobben når det trengs. Vi sparer masse tid og penger.

– Avdelingene hadde skriftlige avtaler med hverandre. De brukte tid på å lage avtalene og krangle om dem, og de brukte tid på å kontrollere, gå i beina på hverandre og peke på feil hos hverandre og straffe hverandre. Og selvsagt på å sende regninger til hverandre, fortsetter Hellesjø. Dette systemet er mer eller mindre borte nå.

Aldri så galt ...

Fra 2000 ble det fra fagforeningshold påpekt uregelmessigheter og mistanke om korrupsjon i Unibuss. I 2011 fikk ledelsen i Sporveien og politikerne i Oslo korrupsjonsskandalen i fanget. Tillitsvalgte hadde forsøkt å varsle i flere år. De ble ikke hørt av daværende styre eller av politikerne i rådhuset.

Tillitsvalgt Jan Erik Skog ble framstilt som destruktiv og ute etter å lage problemer for ledelsen i Unibuss. Etter august 2011 ble det likevel tatt skikkelig grep. Konsernsjef Hellesjø forsto alvorret. Dokumenter ble samla inn og politiet tok saken.

Det endte med dommer på 23 år i

fengsel for seks personer og en unnskyldning til tillitsvalgt Skog fra både selskap og samferdselsbyråd. Unnskyldning fra dem som satt i rådhuset og i ledelsen den gangen, er uteblitt.

Hellesjø satte etter dette sammen en ny konsernledelse i Sporveien. Fra 1. oktober 2012 var ledergruppa i Sporveien helt ny.

– Vi har samla Sporveien nå. Vi har bedre internkontroll. Men hovedsaken er at hvis jeg nå går til konsernsjefen eller til styret og sier at her er det noe som ikke er bra, så veit jeg at det blir sjekka. Tidligere kunne jeg være sikker på at ingenting skjedde, sier Rune Aasen.

Gode fagforeninger

– På Sporveiens vegne er jeg glad for at vi har kompetente og krevende tillitsvalgte. Ut fra min ledererfaring kommer bedriften mye lenger med engasjerte tillitsvalgte. Det gir kraft og framdrift å kunne diskutere med kompetente folk. Det er et suksesskriterium. Det gjør det lettere for en ledelse. Dersom vi blir enige om noe, så blir det gjennomført, avslutter konsernsjef Cato Hellesjø.

KARI-SOFIE JENSSEN

Tilbake til start

I mai 2013 gliste konsernsjefen fra øre til øre og foreningslederen var rørt til tårer. Navnet «Sporveien» ble igjen vedtatt, og «Kollektivtransportproduksjon AS» var en saga blott. De fikk tilbake identiteten sin, og ser på det som et godt tegn på at politikere lyttet til fornuften. Både ledelse og ansatte ønsket endringen.

Elverum:

Nei til konkurranseutsetting

En faglig og politisk mobilisering i Elverum kommune førte til at formannskapet i Elverum avviste rådmannens forslag om å konkurranseutsette to av sykehjemmene i kommunen.

Elverum kommune sliter, som mange andre kommuner, med å få endene til å møtes. Rådmannen mener kommunen må redusere den årlige driften med 50 millioner. Et av tiltakene som ble foreslått var konkurranseutsetting av to sykehjem.

Konsulentselskapet Agenda Kaugang hadde beregnet at kommunen kunne spare mange penger på en konkurranseutsetting. Men halvparten av innsparingen kom i form av reduserte pensjonsutgifter, det vil si at taperne her ville være de ansatte.

I privat sektor er sosial dumping utbredt, blant annet innenfor bygg og anlegg, hotell og restaurant og transportsektoren. Begrepet bør også brukes i denne sammenhengen. Når konkurransevilkårene blir ulike ved at en aktør tilbyr dårligere lønn, arbeidsvilkår eller pensjon er det sosial dumping.

Foreløpig seier

Onsdag 8. april var saken oppe i formannskapet. Rådmannens innstilling var å konkurranseutsette Jotunhaugen og Lyngholtet sykehjem. Ett sykehjem ble holdt utenfor, fordi det er undervisningssykehjem, mens ett annet ikke var interessant for markedet fordi det ligger 14 kilometer utenfor sentrum.

I formannskapets møte fremmet Ingvar Midthun (AP) følgende forslag: «Konkurranseutsetting av sykehjem gjennomføres ikke». Dette forslaget fikk flertall, fem mot fire stemmer. Arbeiderpartiet og Team Elverum (lokal liste) stemte mot konkurranseutsetting, mens Høyre og Fremskrittspartiet stemte for. Selv om mye tyder på at kommunestyret vil si nei til konkurranseutsetting, vil Fagforbundet markere seg både utenfor og innenfor kommunestyresalen.

OMSTILLINGSENHETEN

FOTO: KRISTEN DALBY

Mobilisering: Fagforbundet Elverum med Inger Johanne Norr, hovedtillitsvalgt/nestleder og Tom Stensby, leder.

Valg av verneombud?

Fra tid til annen opplever vi at arbeidsgivere enten peker ut verneombud, eller på annen måte prøver å ta over styringen av hvem som skal være verneombud.

Arbeidsmiljølovens kapitel 6 handler om verneombud. Forskrift om organisering, ledelse og medvirkning, paragraf 3-2, handler om valg av verneombud. Arbeidstilsynets orientering om «medvirkning og vernetjenesten» (bestillingsnummer 383) omhandler lovtekst, forskriftstekst, samt et kommentarfelt.

Kan arbeidsgiver peke ut et verneombud?

Ifølge forskriftens § 3-2 kan arbeidsgiver peke ut verneombudet. I Aml står det,

sitat: – i de tilfeller hvor arbeidstakerne motsetter seg å velge verneombud, utpeker arbeidsgiveren verneombudet. Dette verneombudet fungerer inntil arbeidstakerne har valgt verneombud. Hvis det har gått så langt at de lokale fagforeningene ikke har greid å peke ut noen, eller de ansatte nekter å velge seg et verneombud, kan altså arbeidsgivere peke ut. Dette er midlertidig. Det utpekte verneombudets funksjonstid er kort, og uansett ikke mer enn to år. Fagforeningene og arbeidstakerne bør strekke seg langt for å beholde eierskapet til valgene/utpeking av verneombudene. Legg merke til overskriften i Arbeidsmiljølovens § 6-1: «Plikt til å velge verneombud». Vi som ansatte har plikt til å velge verneombud.

Krise – ingen vill!

Går det så ille til at ingen vil peke ut verneombud, ingen vil stemme ved valg og ingen vil være verneombud – hva gjør vi da? Ta en «time out» og gå igjennom situasjonen. Fagforeninga, dagens og tidligere verneombud bør være med. Kall også inn hovedverneombudet for å sikre en bred gjennomgang. Se på om verneombudene får for lite støtte fra foreninga, om det er vanskelig å få fri for å utføre vervet, om samarbeidet mellom verneombud og hovedverneombud fungerer? Det kan selvsagt være andre årsaker, også.

Grip muligheten

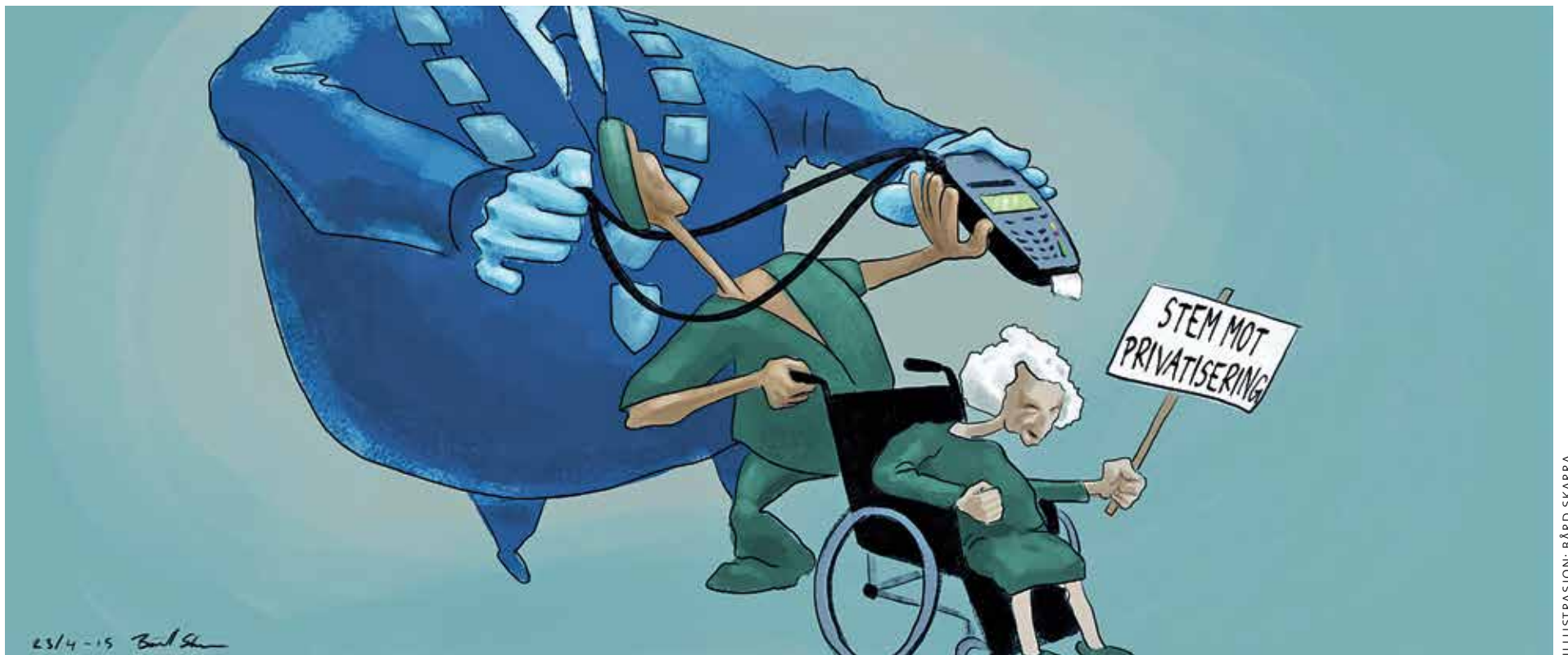
Vi som arbeidstagerer har full støtte i Aml og dens forskrift for å velge eller

peke ut verneombudene våre selv. Denne plikten og retten, og ikke minst fantastiske muligheten vi har til å velge våre folk innenfor vernearbeidet, skal vi tviholde på! Vi må alle være aktive støttespillere og bidragsyttere. Fagforeningsstyrene er særdeles viktige støttespillere for verneombudene, og må hele tida involvere og støtte verneombudene.

HARALD SEHM
HOVEDVERNEOMBUD I NETTBUSS MIDT-NORGE

PERSPEKTIV

ILLUSTRASJON: BÅRD SKARRA

KOMMENTAREN

Valgkamp i by og bygd

Kommune og fylkestingsvalget er 14. september. Dette kommunevalget blir et spennende valg og kanskje det viktigste valget på mange tiår. Høyresida har fått styre for lenge i de store byene i landet vårt. For medlemmene i Fagforbundet er det avgjørende at vi får et politisk skifte.

De høyrestyrte byene er blitt utstillingsvinduer for høyres politikk. Medlemmene våre, som både er innbyggere og ansatte i kommunen, utsettes for privatisering av de offentlige velferdstjenestene. Som en følge av dette har de fått svekkede lønns- og arbeidsvilkår.

Et valgresultat i kommunene som klart signaliserer at regjeringa har liten oppslutning om sin politikk, kan bidra til å svekke gjennomføringskrafta deres, de to siste åra av regjeringsperioden. Mange av de politiske endringene regjeringa ønsker å gjøre, fordrer oppslutning i kommunene. Kommunereformen er et godt eksempel på dette. Jeg tror det vil bremse høyredreininga i landet, dersom vi klarer å sørge for at regjeringspartiene får mindre oppslutning rundt om i kommunene.

På meningsmålingene ser vi en positiv tendens når det gjelder landsoversikter, og folket jubler hver gang regjeringa må gjøre retrett på sakene sine. Jeg tenker for eksempel på salget av Flytoget. I en del kommuner ligger det derimot an til et jevnt valg. Fagforbundets medlemmer kan derfor være tungen på vektskåla for å bytte ut et borgelig flertall i mange byer og kommuner.

Årets medlemsundersøkelse i Fagforbundet viser at et stort flertall av medlemmene støtter de rødgrønne partiene. Mer enn 60 prosent ville stemt rødgrønt, dersom det hadde vært stortingsvalg nå.

Så – klarer vi å mobilisere våre egne medlemmer til å stemme, så er mye gjort.

Vår jobb som tillitsvalgte blir å vise fram konsekvensen av høresidens politikk, med spesiell vekt på arbeidsgiverpolitikk og den manglende politikken for felleskap, rettferdig fordeling og vekst. Vi vet også at flere bestemmer seg tidligere enn før. Derfor er det ingen tid å miste, valgkampen er i gang.

Derfor satses det ekstra i byer som Oslo, Tromsø, Bergen og Trondheim. Vi må også løfte fram kommuner hvor det er viktig å vinne makta eller beholde det sittende styret i alle fylkene. Gjennom samarbeid med LO kan vi utnytte fagbevegelsens valgkampressurser best mulig.

Regjeringa har et politisk program som vil føre til store forandringer av samfunnet vårt. Endringene vil svekke den nordiske samfunnsmodellen og viktige institusjoner som er avgjørende for vekst og velstand. Mange av endringene vil det enten være umulig å rette opp, eller i beste fall ta lang tid å føre tilbake. Regjeringa vil selge Mesta, Flytoget, Baneservice og mye mer. Næringsminister Mæland vil at staten skal selge seg ut av SAS, Telenor og Kongsberg. Statsråden vil til og med selge Statskog, som eier en femdel av Norge og er landets største grunneier.

Valgkampen er i gang. Vi vet at vi har medlemmene i Fagforbundet med oss når vi sier vi ønsker et politisk skifte i de borgelige kommunene og storbyene. Nå må jobben gjøres!

God valgkamp!

FOTO: TROND ISAKSEN

METTE NORD,
Leder i Fagforbundet

OSS DOMMEN HAR FALT

Skulder ved skulder-prinsippet

Denne gangen skal «Dommen har falt» tilbake til en arbeidsrettsdom som kom for et par år siden. Dommen er viktig for den kan bety litt høyere timelønn eller litt kortere arbeidsdag for mange som jobber turnus ved siden av den vanlige jobben. Du skal ha samme beregning av lønn som de du jobber sammen med.

Arbeidsretten slo fast at den som jobber dagarbeid i kommunen, og i tillegg tar ekstravakter eller vikariat på en institusjon der det arbeides 35,5 timers uke, skal ha timelønn beregnet etter satsene for 35,5 timers uke for de aktuelle timeverken.

Dommen kalles skulder-ved-skulder-dommen fordi arbeidstakere som arbeider i samme stilling, og med samme oppgaver skal ha lik beregning av lønn og arbeidstid.

Dommen handlet om arbeidstidsordningen i kommuner etter hovedtariffavtalen i KS, men prinsippet om lik lønn for likt arbeid vil også ha betydning for andre tariffområder med lignende bestemmelser.

LO/Fagforbundet stevnet KS

Saken hadde sitt utgangspunkt i Sarpsborg kommune og Sør-Aurdal kommune. Saken i Sør-Aurdal gjaldt en kommuneansatt som var ansatt i 99 prosent stilling som barne- og ungdomsarbeider, med vanlig dagarbeidstid og 37,5 timers uke. Vedkommende hadde av og til ekstravakter i miljøarbeidertjenesten hvor den ukentlige arbeidstiden er 35,5 timer. I Sarpsborg kommune gjaldt tvisten flere ansatte, inkludert ansatte i SFO med vakter innenfor helse- og sosialtjenesten.

Skulder ved skulder-prinsippet

«Skulder ved skulder-prinsippet» betyr at du som ekstrahjelp/vikar skal ha samme avlønning som de du jobber sammen med, og er en uoffisiell merkelapp på den betalingsregelen som framkommer av punkt 12.4 første avsnitt og pkt. 12.5 for henholdsvis ekstrahjelp og vikarer. Dette gjelder uavhengig av om du har et annet ansettelsesforhold hos samme arbeidsgiver eller ikke.

Enstemmig dom

Arbeidsrettens enstemmige dom slår fast at HTA kapittel 1 § 12, henholdsvis punkt 12,5 og 12,4 første avsnitt, er slik å forstå at et vikariat på et arbeidssted der det arbeides 35,5 timers uke skal avlønnes etter samme timesatser som for stillingen, uavhengig av om vikaren har en annen stilling hos samme arbeidsgiver. Dommen slår også fast at HTA må forstås slik at arbeidstakere som tar vakter på arbeidssteder der det arbeides 35,5 timers uke skal lønnes etter skulder ved skulder-

prinsippet, det vil si ha den høyeste time-lønnen beregnet etter satsene for 35,5 timers uke. Man har altså i kraft av «skulder ved skulder-prinsippet» krav på lønn basert på 35,5 timers uke uten å oppfylle ulempekriteriene i § 4 pkt. 4.2.2. om 35,5 timers uke.

Utløser krav om etterbetaling

Dommen utløste etterbetaling for de berørte arbeidstakere, men siden dette er en generell avklaring av HTA, vil den også utløse krav på etterbetaling for andre arbeidstakere som har vært i tilsvarende situasjon. Skjæringspunktet for etterbetalingskravene ble satt til 31. mars 2009, som var dato for tvisteprotokollen mellom Fagforbundet og KS i de konkrete tvistesakene. Etter forliket med KS i Sandefjord II-saken regnes protokollen som tilstrekkelig markeringshandling for etterbetalingskrav overfor alle KS-kommuner.

GEIRMUND JOR

NYHET

FOTO: TRI NGUYEN DINNH/FRIFAGBEVEGELSE

Uholdbart: Elisabeth Skjellegård, Laura Bakke Lillegård og Cathrine Hoas står skulder ved skulder i kampen mot det de oppfatter som uholdbare arbeidsforhold ved Attendo Hjemmetjenester.

Jobber 14 timer uten pause

Doble vakter, arbeidsdager på opptil 14 timer uten pauser, og ulovlig overtid. Slik opplever de ansatte arbeidsdagene i Attendo Hjemmetjeneste i Oslo.

Hjemmehjelper og tillitsvalgt i Fagforbundet, Laura Bakke Lillegård (23), er sterkt kritisk til forholdene ved Attendos hjemmetjeneste i Oslo.

Hun og tre andre ansatte og medlemmer i Fagforbundet, Elisabeth Skjellegård, Pille Viirsalu og Cathrine Hoas går hardt ut mot Attendo i en reportasje i Frifagbevegelse.no.

De forteller om en rekke brudd på arbeidsmiljøloven:

- Arbeidsdager på opptil 14 timer
- Sjelden tid til pauser
- Ekstremt arbeidspress
- Ufaglærte som blir satt til å gjøre sykepleieroppgaver

Lønns slipper viser at Lillegaard enkelte måneder har hatt mer enn 50 timer overtid.

Ifølge Arbeidsmiljøloven skal ikke overtidsarbeid overstige ti timer i løpet av sju dager, 25 timer i fire sammenhengende uker og 200 timer innenfor en periode på 52 uker.

I Attendo hjemmetjeneste har det vært mange brudd på disse bestemmelsene.

Tøv fra kommunikasjonssjef

Kommunikasjonsansvarlig Geir Hansen i Attendo påstår at langvaktene er avtalt med Fagforbundet:

«I januar ble det oppdaget høy bruk av overtid på enkeltpersoner i perioden oktober til januar, med en topp i desember.

Dette er et brudd på arbeidsmiljøloven, og tiltak ble iverksatt. De enkelte delte ansvarene i helgene, som påstås å være av 14 timers varighet, er betalt minimum i 10 timer. Faktisk arbeidstid er i snitt 6,5-8 timer.

Dette er framforhandlet og protokollført med Fagforbundet», skriver han i en epost til frifagbevegelse.no.

Ifølge Laura Bakke Lillegård er dette tøv. Hun har timelister som viser mer enn 50 timer overtid på én måned, og turnusplaner med planlagte helgevakter fra kl. 08 om morgenen til 22.00 på kvelden.

– Geir Hansen har aldri vært hos oss og vet ikke hvordan vi jobber. Jeg har selv jobbet 14-timers helgevakter hver tredje helg. Hansen sier at de lange helgevakter er framforhandlet og protokollført av Fagforbundet. Men dette stemmer ikke, protokollen er levert til Fagforbundet, men har ikke blitt godkjent, og det kan lett bevises, sier Lillegård.

Les mer på oss.fagforbundet.no

MARIANNE BILLING

Skatteeffektivt i Bærum

Skatteinnfordringen i Norge er på topp i Europa. Hellas ligger på bunn. Det er en av grunnene til grekernes vanskelige situasjon. Innfordringen i Bærum ligger på topp i Norge. Lokal kunnskap er årsaken til de gode resultatene det kan vises til her i landet. Det er derfor uforståelig at myndighetene vil forandre noe som fungerer optimalt. Leder i Fagforbundet Bærum, Bjørn M. Johnsen i Budstikka.

Trist som fa...

Det første vedtaket om endringer i Aml gjorde Stortinget 24. mars. Lovendringen skal behandles to ganger, før den blir sanksjonert i Statsråd. Endringene knyttet til midlertidig ansatte har skapt stor motstand. Regjeringa åpner for at virksomheter kan ansette arbeidstakere på midlertidige kontrakter i 12 måneder uten spesielle vilkår, i tillegg til de vilkårene for midlertidige ansettelser som ligger i lovverket fra før.

Tariff 2015

I år er det mellomoppgjør – en revisjon av tariffavtaler inngått i 2014. I motsetning til hovedoppgjør, omfatter krav og tilbud i mellomoppgjøret som regel bare lønnsøkninger.

Fagforbundet har medlemmer imange tariffområder og med mange arbeidsgivere. Oppgjøret i kommunene med KS som motpart, er størst. Fagforbundet har også mange medlemmer i Staten og i Spekter. I Spekter-område 10, for sykehusene, er alle sykehusansatte og sykehusforeninger omfatta.

Oslo kommune er eget tariffområde og det samme er PBL, private barnehager, og KA, kirkelig arbeidsgiverorganisasjon.

I skrivende stund er mellomoppgjøret mellom LO og NHO, altså frontfagene, ferdig. I tillegg er det enighet mellom LO Stat og Spekter i A-del, mellom LO Stat og Virke.

LO/NHO-oppgjøret godkjent

- Enighet om Spekter-oppgjørets del A
- Mer i pungen til medlemmer med Virke-avtale.

Følg tariffoppgjøret på:
fagforbundet.no/tariff

Fagforbundet siden sist

■ Endringer av arbeidsmiljøloven med blant annet hevet aldersgrenser, ble som ventet vedtatt av Stortinget. Med endringen kan en arbeidstaker sies opp uten begrunnelse ved fylte 72 år, mot tidligere 70 år. Loven trer i kraft 1. juli.

■ Det er inngått avtale mellom Sporveien og Fagforbundet (LO), Yrkestrafikkforbundet (YTF) og de øvrige fagforeningene i Sporveien om ny innskuddsbasert pensjonsordning. Avtalene er nå undertegnet. Den nye ordningen gjøres gjeldende fra 1. april 2015 for alle nyansatte som starter i bedriften fra denne dato.

■ Kva ville du ha brukt tida til om du fekk 1,5 time meir fritid kvar dag? Tenk over det! Arbeidarane ved Tine sitt ostelager på Heimdal er ikkje i tvil: «seks timersdagen er genial».

■ I Rælingen kommune går Fagforbundet og Ap hånd i hånd. Sammen ber de kommunen ta grep i kampen for ryddige lønns- og arbeidsforhold og mot sosial dumping.

■ Faforsker Jørgen Svalund, som i sin doktorgrad har tatt for seg bruken av midlertidige stillinger, viser til at undersøkelser i ulike land ikke har klart å finne noen økt grad av sysselsetting som følge av enklere tilgang til midlertidige ansettelser.

■ Fagforbundet Arendal kritiserer den økonomiske styringen i byen og frykter oppsigelser når kommunen varsler kutt på 80 millioner. HTV i Arendal, Sølvi Christensen, frykter oppsigelser også i pleie- og omsorgssektoren. Hun mener det vil føre til uforsvarlige forhold.

■ Tisa-avtalen (Trade In Services Agreement) skal liberalisere verdshandelen med tenester. Eit trugsmål mot folkestyret, meiner Fagforbundet og Senterpartiet.

■ Bergen kommune gjentar suksessen og inviterer ungdommer mellom 16 og 18 år til å søke sommerjobb på byens sykehjem.

■ For første gang er Fagforbundets yrkesskadepris for brann- og rednings-tjeneste delt ut. Den gikk til brannmann Dag Skaseth, som i årevis har jobbet for å bedre brann- og redningsarbeideres arbeidsmiljø.

■ Fagforbundet har hatt en økning på 1675 medlemmer i år. Per 22. april har vi 344 126 medlemmer

Sykdom gir ikke ny fridag

En ansatt som har avtalt fridager med sin arbeidsgiver, har i dette tidsrommet fravær fra jobb grunnet avtalen om fri. Dette kan være ulønnet permisjon eller avvikling av fleksitid/avspasering.

Dersom vedkommende blir syk i denne perioden, finnes ingen lovregler som gir

arbeidstaker rett til å kreve fridagen utsatt, slik som ved ferie. I praksis betyr dette at fridagene løper som avtalt til tross for sykmelding, og første dag med rett til sykepenger (første dag i arbeidsgiverperioden) er den dagen vedkommende skulle vært tilbake på jobb etter friperioden (Infotjenesten).

oss faglig kokebok

Vårrengjøring på brosjyrelageret

Det er vår og tid for å rydde i gamle brosjyrer. Brosjyrer er ferskvare både når det gjelder innhold og illustrasjoner. Gradvis går Fagforbundet fra papir til nett.

Fagforbundet produserer mye skriftlig materiell. Vi følger med i tida når det gjelder bruk av nett. Nye brosjyrer blir i stadig større omfang nettbaserte.

Det gjelder spesielt yrkesbrosjyrene i trekkspillutgaver. Eksempelvis designes «Fagforbundet for deg som arbeider med økonomi» i A5-format – som er tilpasset nettbrett og smart-telefon.

Enkelte brosjyrer i materiellbasen blir ikke trykket, men kan lastes ned.

Fremdeles noe på papir

Til tross for at nettbruken øker har vi fortsatt trykksaker som kan bestilles. Opplagstall og volum som sendes ut viser at det er brosjyrelager som bør ryddes i de fleste fylker og lokale fagforeninger.

Postavdelinga i K15 har god logistikk, og prøver å ha det som kan bestilles fra materiellbasen på lager. Vi ønsker ikke å ha store bunker liggende. For å unngå at det dukker opp materiell med feilinformasjon, er det lurt å ikke bestille mer enn det som trengs.

Ta en dugnad og sjekk «datomerkinga». På de fleste brosjyrer står det langs kanten når den er laga. Er det før 2014 – kast!

Enkel rutiner

Rutinene for bestilling er enkle. Enda enklere er det nå når dere kan laste ned og kopiere. Med nettsider, medlemsportal og tillitsvalgtsportal kan dere guide medlemmene på nett slik at de i størst mulig grad finner fram selv.

Målet er minst mulig papir og at alle til-

litsvalgte skal finne det de trenger i medlemsportalen. I en ikke for fjern framtid skal ikke fylkeskretsene og fagforeningene ha lager av papirbrosjyrer.

Lag selv

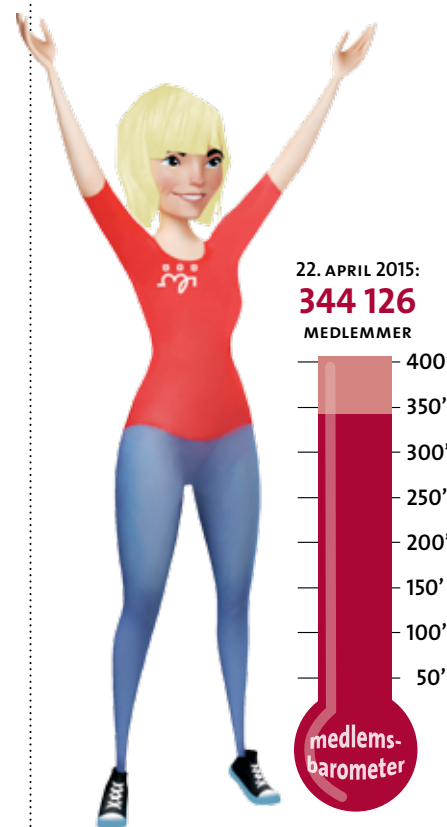
I tillitsvalgtsportalen kan du lage enkle brosjyrer under knappen «Lag eget materiell». Du kan velge blant Fagforbundets maler for å lage enkle A4-brosjyrer eller informasjonsark til oppslag på arbeidsplassen.

Innmeldingsskjemaet i brosjyrene er alltid oppdatert med riktige priser for kollektiv hjem, forsikringer med mer.

Tillitsvalgt- og medlemsportalen er lukkede nettsted for deg som er tillitsvalgt og medlem – og er stadig under utvikling for å bli et bedre verktøy.

Se fagforbundet.no på mobil, pc eller nettbrett!

RANDI TEVIK

FAGFORBUNDET

UTGIVER: Fagforbundet
OSS PÅ NETT: oss.fagforbundet.no
ANSVARLIG REDAKTØR: tone.zander@fagforbundet.no
FAGREDAKTØR: kari-sofie.jenssen@fagforbundet.no
I REDAKSJONEN: randi.tevik@fagforbundet.no
 marianne.billing@fagforbundet.no
 ellisiv.solskinnsbakk@fagforbundet.no

kjetil.vevle@fagforbundet.no
 martine.grymyr@fagforbundet.no
LAYOUT: berit.paulsen@fagforbundet.no
REDAKSJONEN AVSLUTTET: 24. april 2015
OPPLAG: 20 000
TRYKK: Aktietrykkeriet
ISSN: 1891-2184

FOTO: KARI-SOFIE JENSEN

tillitsvalgt min hverdag

oss@fagforbundet.no

Troms: Er det rart jeg vil leve livet mitt her? Det er jo et eldorado her oppe, roper Ås mens vinden tar tak i det lange lyse håret hennes.

Britt Ås

For nesten 20 år siden fikk Britt Ås sitt første tillitsverv i fagbevegelsen, og de siste 15 årene har hun brukt all sin arbeidskapasitet på Fagforbundet. Nå er det takk og farvel til fagforeningskvinnen, Britt Ås. Hva som venter henne, det vet hun ikke selv.

– Jeg skjønner det er mange som ble overrasket, men det har ikke kommet som et knips på meg. Det har vært en prosess. Vi er på valg hvert andre år og jeg har hver gang gjort mine vurderinger. Denne gangen gikk jeg mer i tenkeboksen. Jeg vurderte livet mitt. Grunnen til at jeg trekker meg er veldig sammenfatt, sier Britt Ås.

Mistet stesønnen

Samme dag som Britt Ås meldte om sin avgang dro hun direkte på treningsstudioet for å få ut litt energi. Når hun først kom hjem en gang på kvelden, fikk ektemannen hennes telefonen ingen foreldre ønsker å få. Stesønnen hennes hadde tatt livet av seg.

– Siden beskjeden kom har det tatt mye energi. Alt som har skjedd er helt vanvittig og har tappet oss som familie fullstendig, sier Ås.

Hun ønsker å fortelle om sin historie

fordi hun ikke vil at ulike oppfatninger sauses sammen om hvorfor hun nå takker for seg.

– Det har vært mange år med rus og psykiatri for stesønnen min. Det har vært tøft. Jeg vil ikke at det skal bli en fortelling om at jeg ikke tar gjenvalg på grunn av denne tragiske hendelsen. Jeg tror ikke at noen kan sette seg inn i det som skjer når ungen din velger å ta livet sitt. Derimot tror jeg alle som har barn kan sette seg inn i den vanvittige tanken det ville være dersom noe skjedde barna og man mistet dem. Når ungen din velger å ta livet sitt, så sitter man igjen med så mange ubesvarte spørsmål. Det er et helvete med spørsmål.

Blir stolt av Fagforbundet

Oss tillitsvalgte møter Britt Ås på et hotell i Tromsø for å snakke om hvordan hennes lange fagforeningskarriere har vært. Ås er ingen hvem som helst i fagbevegelsen, og hun er den første til å innrømme at en lang karriere har kostet.

– Ja, det har kostet. Jeg har tatt min del kriger, for eksempel når jeg satt i forbundsstyret. Etter en stund ble det nok. Men jeg er veldig glad for at jeg har fått lov til å kanalisere mitt engasjement

gjennom Fagforbundet. Det gjør meg stolt over Fagforbundet, sier Britt Ås.

Setter dype spor

Som mangeårig tillitsvalgt vil hun ikke trekke fram et enkeltmøte eller en hendelse som viktigere enn andre.

– Noen av de sterkeste inntrykkene fikk jeg i møte med medlemmer som virkelig må gjøre alt for å få balanse i regnskapet. Kvinner som ikke har hel stilling. Jeg møtte for en tid tilbake en dame som levde med konstant dårlig samvittighet, fordi hun var avhengig av datteras helgeinntekt. Hallo! Det er disse damene vi jobber for! Det er ingenting som setter dypere spor enn slike møter.

En ny hverdag

Så hva har du tenkt å gjøre framover nå? – I jula så tenkte jeg at jeg også kan være hjelpepleier, jeg er jo bare et vanlig menneske med en helt vanlig utdanning. På det tidspunktet kjente jeg at jeg bare kunne hoppe. Når jeg først hopper, så vet jeg ikke hvor jeg lander. Jeg vet jeg skal jobbe på UNN Tromsø, men hva jeg skal gjøre er fortsatt usikkert, sier Britt Ås.

KJETIL VEVLE

Truer liv og levebrød

FOTO: MARIA WATTNE

– Klasebomber tar fortsatt liv, og ødelegger enda flere, 40 år etter at Vietnam-krigen tok slutt.

Vi kan forklare hvordan Norsk Folkehjelp får bort eksplosivene og hva Fagforbundets støtte betyr, sier Torild Holmedal (Nordland).

I februar besøkte to ambassadører Fagforbundets solidaritetsprosjekt, sammen med Stein Guldbrandsen og Raymond Turøy fra arbeidsutvalget. De møtte klasebombeofre og eksplosivrydere, og er klare for å informere om landet som ble offer for en skjult krig.

– I Sør-Laos så vi med egne øyne hvordan kartlegging og uskadeliggjøring av slike bomber kan gi folk en tryggere hverdag. Etter at prosjektet har ryddet landsbyen for eksplosiver, kan innbyggerne dyrke jorda og la barna leke trygt igjen, sier Eddie Whyte (Vestfold).

Hindrer jordbruk

Laos er ett av verdens fattigste land, og aller hardest rammet av klasebomber og udetonerte eksplosiver. Under Vietnam-krigen, som Laos ikke var en del av, slapp amerikanske fly i hemmelighet en klasebombe over landet hvert 8. minutt hver dag hele døgnet i ni år. Omkring 30 prosent av disse eksploderte ikke da de falt. Derfor ligger det fortsatt opp til 80 millioner udetonerte klasebomber sprent rundt i landet.

En udetonert klasebombe ser uskyldig ut, er laget av metall og veier en halv kilo. Men eksplosjonen har en rekkevidde på 370 meter hvis du hakker borti den, spiller ball eller prøver å gjøre den om til en bruksgjenstand. Derfor dreper bombene fortsatt barn og lemlester voksne i Laos i dag. De skaper frykt, hindrer innbyggerne i å bruke jorda og hemmer landets utvikling. Dette er bakgrunnen for at Fagforbundet har støttet Norsk Folkehjelp i Laos siden 2009.

Inviter en ambassadør

Ambassadørene besøker gjerne medlemsmøter, foreninger og fylker og viser hvorfor støtten fortsatt er viktig. For å avtale besøk, kontakt: Torild.Holmedal@fagforbundet.no, 993 64 805; Eddie.Whyte@fagforbundet.no, 902 77 166; Stein.Guldbrandsen@fagforbundet.no, 913 90 717 eller Raymond.Turoy@fagforbundet.no, 995 38 540.

MARIA WATTNE

oss redaksjonen

oss@fagforbundet.no

Send oss en e-post, si din mening og kom med tips!

OSS NYTT OM NAVN | oss@fagforbundet.no

Fagforbundet Nordland: **TORE JACOBSEN** er valgt til ny fylkesleder. Han har vært nestleder.

TORILD HOLMEDAL, ny 1.nestleder.

Hun var tidligere organisasjonssekretær/opplæringsansvarlig.

ANN KRISTIN MOLDJORD Ny organisasjonssekretær/opplæringsansvarlig i fylkestyret. Hun er tidligere leder av SHS.

Leder og htv i Narvik, **SISSCLAUSEN**, er nyvalgt leder i SHS.

Ny hovedtillitsvalgt på heltid i Fagforbundet Stjørdal, **RUNE HYLDMO**. Han har vært ansatt i flere år som leder i omsorg i Stjørdal kommune. Nå har han blitt talsmann for de ansatte i kommunen.

På årsmøtet i Fagforbundet Stavanger valgte nestleder **GERD TOVE LIMA** og seksjonsleder for SKA **MONA KLOSTER** å gi seg. De har vært med i Fagforbundet siden starten. Leder **ANNETTE DAHL WIIG** (t.v.) takket for innsatsen i disse årene og ønsket lykke til videre.